

معطلی، اهتمام و نگاه مثبت دولت به مردمی‌سازی جریان اقتصاد را نشان داد. با اصلاح سند توسعه تعاون بسیاری از احکام اجرایی و دستگاه‌های اجرایی متولی که قبلاً نامعلوم و مبهم بودند به‌طور کامل در سند مشخص شدند. همچنین شورایی به ریاست رئیس‌جمهور شهید تعیین شد که دبیرخانه آن در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است و باید سالانه به ریاست رئیس‌جمهور تشکیل جلسه دهد و روند اجرای سند را بررسی کند.

رشد صادرات تعاونی‌ها

بخش تعاون ازجمله ارکان مهم اقتصادی است که از ظرفیت‌های اقتصادی و اجتماعی بالایی برخوردار است و سهم بسزایی در رشد و توسعه اقتصادی، تولید ناخالص داخلی، ایجاد اشتغال مولد و پایدار و تجمیع سرمایه‌های خرد مردمی دارد. در همین رابطه در دولت شهید آیت‌الله رئیسی میزان صادرات بخش تعاون از بخش‌های دیگر پیشی گرفت. به گواه فعالان بخش تعاون در دولت سیزدهم تعاونی‌ها صادرات‌محور شدند و بیش از ۹٫۳ میلیارد دلار در حوزه تولیدات کشاورزی و صنعتی در کشور صادرات به کشورهای هدف انجام گرفت. در طول سال‌های اخیر تعاونی‌ها نقش مؤثری در توسعه صادرات غیرنفتی و شناسایی بازارهای هدف صادراتی داشته‌اند و بخش اعظمی از عرضه محصولاتی همچون خرما، فرش، پسته، خاویار و زعفران به کشورهای دیگر توسط تعاونی‌ها انجام می‌شود. به روایت آمار صادرات بخش تعاون از ابتدای سال ۱۴۰۱ تا نیمه نخست سال ۱۴۰۲ بیش از ۷٫۱ میلیارد دلار بوده و برابر اعلام گمرک ایران، صادرات غیرنفتی تعاونی‌ها در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ رشد ۲۰ درصدی داشته است. در سه سال گذشته صادرات بخش تعاون از دیگر بخش‌های اقتصادی پیشی گرفت و اتحادیه‌های متنوع تعاونی در سراسر کشور به منظور تکمیل زنجیره صادرات تعاونی‌ها تشکیل شد. همچنین وزارت تعاون در دولت سیزدهم در راستای توسعه و تقویت تعاونی‌های صادراتی، نگاه‌نامه‌ای با گمرک ایران منعقد کرد که براساس آن شرایط ترخیص کالاهای شرکت‌های تعاونی با سرعت بیشتری صورت گیرد. توسعه و تشکیل شرکت‌های خدمات مدیریت صادرات از دیگر برنامه‌های مهم معاونت تعاون وزارت تعاون بود و در این راستا، وزارت تعاون راه‌اندازی شورای صادرات بخش تعاون را در دستور کار قرار داد.

افزایش مراودات تجاری مرزنشینان

در دولت سیزدهم اتفاقات خوبی برای تعاونی‌های مرزنشین رقم خورد، به‌نجوی که سطح مراودات تجاری مرزنشینان افزایش پیدا کرد و تعداد اقلام صادراتی آن‌ها به ۶۰ قلم رسید. وزارت تعاون درصدد است تا ضمن افزایش سهم صادرات مرزنشینان، امسال پایانه‌های صادراتی را برای تعاونی‌های مرزنشین فعال کند.

در همین راستا حامد ویس کرمی، معاون امور تعاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از تعاونی‌های مرزنشینان به عنوان یکی از مدل‌های موفق تعاونی در کشور نام برده و معتقد است: «توسعه تعاونی‌های مرزنشین به توانمندی و بهبود معیشت مرزنشینان و توسعه صادرات کمک می‌کند.»

به گفته او در پایان سال گذشته حجم عملیات و معافیت ارزی مرزنشینان به ازای هر نفر به ۸۰۰ دلار رسید که این امر موجب شد تا سهم افزایش صادرات برای هر فرد دو برابر افزایش یابد.

معاون وزیر تعاون، تعداد اقلامی که تعاونی‌های مرزنشین می‌توانند صادر کنند را ۶۰ قلم کالا عنوان کرد و گفت: «یکی از برنامه‌های جدی امسال ایجاد پایانه‌های صادراتی و واگذاری آن‌ها به تعاونی مرزنشینان است.»

طبق آخرین آمار بیش از ۴۵۰ تعاونی مرزنشین با عضویت ۲ میلیون نفر در ۱۷ استان کشور وجود دارند که به موجب قانون اجازه واردات و صادرات اقلام و محصولات نظیر مواد غذایی، صنایع معدنی و تولیدات بهداشتی به آن‌ها داده شده است. یکی از اقدامات مثبت در دولت سیزدهم افزایش سطح مراودات تجاری مرزنشینان بوده و در این راستا معافیت کالای وارداتی از طریق تعاونی مرزنشینان به ازای هر فرد به ۸۰۰ دلار افزایش یافته است.

کاهش زمان صدور مجوزهای کسب‌وکار

طرح تسهیل صدور مجوزها از آذرماه سال ۱۴۰۰ با هدف اجرای کامل و مؤثر ماده (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) در دولت سیزدهم کلید خورد. اجرای این طرح با راه‌اندازی درگاه ملی مجوزها همراه بود و به حذف امضاهای طلایی، شفاف‌سازی، مقابله با پدیده اقتصاد زیرزمینی، امکان نظارت پسینی

بر واحدها و تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار انجامید. دولت با کاهش مقررات دست‌وپاگیر، حذف بوروکراسی‌های زائد و تسهیل صدور مجوزها در جهت تحرک‌بخشی به بازار کار و بهبود فضای کسب‌وکار کشور گام برداشت. تسریع در روند صدور مجوز مشاغل خانگی و کاهش زمان تأسیس آموزشگاه‌های آزاد فنی و حرفه‌ای از اقدامات وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در راستای پروژه تسهیل صدور مجوزها بود.

افزایش یارانه‌های نقدی

دولت سیزدهم به ریاست شهید آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی از اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۱، پرداخت یارانه‌های ۳۰۰ و ۴۰۰ هزار تومانی را آغاز کرد که در مقایسه با آخرین پرداختی‌های یارانه نقدی و معیشتی در ابتدای دولت او، چندین برابر افزایش داشت. یارانه نقدی راهکاری بود که دولت دهم در سال ۱۳۸۹ در پیش گرفت و به حساب سرپرستان خانوار ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومان به ازای هر عضو اریز کرد. در حالی که در آن زمان، قیمت دلار حدود هزار تومان بود، ارزش یارانه‌ای که او پرداخت می‌کرد هم حدود ۴۵ دلار بود، اما به‌مرور و با افزایش تورم و افزایش نرخ دلار به ۳۰۰۰ تومان، زمانی که دولت را تحویل حسن روحانی می‌داد، ارزش یارانه‌ای که پرداخت می‌شد، به حدود ۱۴ دلار کاهش یافت. البته تا پایان دولت دوازدهم، لیست یارانه‌بگیران به‌صورت محسوسی تغییر نکرده و غربالگری مؤثری نشد. به‌طوری که همواره حدود ۹۵ درصد از ایرانی‌ها در جمع یارانه‌بگیران ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومانی قرار داشتند و با وجود چالش‌های بسیاری که از سوی مجلس، کارشناسان و حتی مسئولان دولتی برای غربالگری این تعداد وجود داشت، این هزینه برای سال‌ها به دوش دولت بود. با وجود این به دلیل اینکه قیمت بنزین در سال ۱۳۹۸ افزایش یافت، دولت پرداخت یارانه معیشتی بنزین را هم آغاز کرد. مبلغ یارانه معیشتی برای خانوارها به تناسب تعداد اعضا متفاوت بود. برای خانوار یک نفره ۵۵ هزار، دو نفره ۱۰۳ هزار، سه نفره ۱۲۸ هزار، چهار نفره ۱۷۲ هزار و پنج نفره و بالاتر ۲۰۵ هزار تومان در هر ماه پرداخت می‌شد. از این رو مبلغ یارانه به حدود ۱۰۰ هزار تومان رسید. البته یارانه معیشتی برای خانوارهای کم‌بضاعت پرداخت می‌شد تا جایی که در آخرین یارانه بنزینی دولت دوازدهم، خانوارهای مشمول دریافت یارانه معیشتی بیش از ۱۹ میلیون و ۷۶۸ هزار نفر بودند.

جراحی اقتصادی دولت سیزدهم

جراحی ارز ۴۲۰۰ تومانی، اصلاح ساختارهای مالیاتی، ورود به موضوع بانک‌ها، ورود به مباحث گمرک و مباحث مختلف زیرساخت‌های اقتصادی کشور ازجمله اقدامات دولت سیزدهم در حوزه جراحی اقتصادی بوده است. در همین رابطه و به دلیل اتخاذ برنامه‌های مختلف، کنترل رشد نقدینگی، کاهش کسری بودجه، کنترل ترانزانه بانکی و سیاست‌های تنظیم بازار در دولت سیزدهم تلاش شد تا عوامل ایجاد تورم از بین بروند. به‌شکلی که براساس آمار بانک جهانی، طی این مدت تورم به‌صورت نقطه به نقطه کاهش یافته و نرخ تورم که در سال ۲۰۲۰ به میزان ۴۸٫۷ درصد بود، در سال ۲۰۲۴ به ۳۵ درصد رسیده است. بانک جهانی در سال گذشته اعلام کرد که اقتصاد ایران در مسیر رشد قرار گرفته و این رشد تحت‌تأثیر بخش نفتی بوده

است. در این گزارش عنوان شد که اقتصاد ایران نرخ رشد متوسط ۸٫۳ درصدی را در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۲ حفظ کرد که پایداری این رشد با عملکرد بخش خدمات و تولید همراه بود. این بانک اظهار کرد که کاهش انتظارات تورمی و تثبیت نرخ ارز به کاهش تورم ماهانه کمک کرده و با دسترسی به وجوه مسدود شده در خارج از کشور همراه شده و تا حدی کمک‌کننده به کاهش فشارهای نرخ ارز بوده است. طبق آمار منتشرشده داخلی، میانگین رشد اقتصادی ایران در سه سال پایانی دولت دوازدهم منفی ۲٫۰۵ درصد بود، اما رشد اقتصادی کشور با یک جهش چشمگیر در سال‌های ۱۴۰۰، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ به ترتیب به ۵٫۶ پنج و نزدیک به ۶ درصد رسید. میزان تولید ناخالص داخلی (GDP)، بهترین روش برای سنجش اقتصاد یک کشور است، تولید ناخالص داخلی ایران نیز طی این دوره افزایش داشته و از ۱۹۵٫۵۳ در سال ۲۰۲۰ به ۴۶۴ در سال ۲۰۲۴ رسیده است. شاخص برابری قدرت خرید نیز (PPP) افزایش یافته و از رقم ۷۳٫۳۰ در سال ۲۰۲۰ به رقم ۶۷٫۱۱۵ در سال ۲۰۲۴ رسیده است.

کاهش رشد نقدینگی

شهید سید ابراهیم رئیسی از زمان تشکیل دولت خود بیشترین تلاش را برای اجرای سیاست‌های پولی در دولت در جهت مهار تورم و کنترل رشد نقدینگی انجام داد. این مسئله به مهم‌ترین دغدغه اقتصادی دولت برای کاهش فشار اقتصادی بر مردم تبدیل شد. دولت سیزدهم در طول سه سال خدمت خود در حوزه اقتصادی، تمرکزى بالا و عزمی جدی برای مهار تورم و کنترل نقدینگی از خود نشان داد. به‌گونه‌ای که از ابتدای روی کار آمدن رئیس‌جمهور شهید و از زمان تشکیل دولت سیزدهم در تاریخ ۱۲ مردادماه سال ۱۴۰۰، مهار و کاهش نرخ‌رشد تورم در دستور کار رئیس دولت بود. علاوه بر آن جدیت در سیاست‌های ارزی و پولی کشور موجب شد که به شکلی جدی بر کنترل رشد نقدینگی تأکید داشته باشد. در سالی که گذشت نرخ رشد تورم در دو بخش تولیدکننده و مصرف‌کننده در قیاس با سال قبل از آن کاهشی بود. از آنجایی که کشور در شرایط تحریمی طولانی مدت قرار دارد و نقش تحریم و اثرگذاری آن بر اقتصاد بر هیچ‌کس پوشیده نیست، بی‌شک مهار و کنترل تورم بدون برنامه‌ریزی و جدیت در کنترل آن دست‌یافتنی نبود. رشد حجم پول در هر اقتصادی، افزایش نرخ تورم را در پی دارد. به عبارتی رفتار اقتصادی و سیاست‌های پولی بلندمدت دولت‌ها در زمینه میزان و حجم رشد نقدینگی، تعیین‌کننده آمارهای تورمی در اقتصاد است. در دولت مردمی سیزدهم برای مهار رشد نقدینگی اقداماتی همچون کنترل رشد پایه پولی و خلق پول بانکی، عدم استقراض از بانک مرکزی برای جبران کسری بودجه، نظارت بر تغییرات قیمت کالاها و خدمات، پیگیری برنامه اصلاح نظام بانکی و کنترل بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی، افزایش هماهنگی میان بانک مرکزی و دیگر ارکان اقتصادی دولت و کنترل ترانزانه بانک‌ها صورت گرفت که نتیجه آن کاهش رشد نقدینگی در قیاس با سال‌های گذشته است. در سال ۱۴۰۲ کمترین میزان رشد نقدینگی (۲٫۲۴ درصد) نسبت به پنج سال گذشته ثبت شد که نشان از موفقیت این سیاست‌ها دارد. رشد نقدینگی در دهه ۹۰ (تا سال ۹۸) به‌صورت میانگین در بازه ۲۵ درصد قرار داشت اما با گذشت زمان و افزایش

ویژه

atiyeno.ir

یابود

آثار تلاش اقتصادی شهید رئیسی در حال ظهور بود

شهید سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور فقید کشور درباره خلأهایی که در عرصه‌های بهداشت، درمان و عمران و همچنین آب‌شرب و کشاورزی وجود داشت، کارهای اساسی انجام داد.

آقای رئیسی در دوران مسئولیت خود هر کجا که بود، اسباب برکت و خیر شد؛ چه در دورانی که به‌عنوان دادستان و رده‌های میانی قوه حضور داشت، چه در دورانی که مشغول خدمت‌گراری به زوار آستان قدس رضوی بود و چه در دوران ریاست قوه قضائیه و سپس به عنوان منتخب مردم در جایگاه مدیریت اجرایی کشور همواره اسباب خیر و برکت بود.

شهید رئیسی در دوران مدیریت قوه مجریه بسیاری از کارهای زمین‌مانده مانند ناترازی‌هایی که در حوزه آب، برق و انرژی داشتیم را برداشت و برای انجام آن‌ها گام برداشت. او همچنین درخصوص خلأهایی که در عرصه‌های بهداشت، درمان و عمران و همچنین آب شرب و کشاورزی وجود داشت، کارهای اساسی انجام داد. به‌گونه‌ای که چنانچه بسیاری از این‌ها به عنوان منتخب مردم با مشکلات جدی در تأمین نیازهای اولیه جامعه مواجه بودیم.

این روزها نیز آثار تلاش او در عرصه اقتصادی کم‌کم در حال ظهور بود که متأسفانه تقدیر به شکل دیگری رقم خورد و خدمتگزار مردم به ملکوت اعلی پیوست. مدیریت جهادی و میدانی و کف میدان بودن روشی بود که از سوی شهید رجایی پایه‌گذاری شد و شهید رئیسی نیز بر اساس آن رفتار می‌کرد. این نوع مدیریت باید به عنوان شیوه مدیریتی رئیس‌جمهور بعدی نیز مورد توجه قرار داشته باشد.

تأکید بر پایدنی دولت به قانون

یکی از ویژگی‌های بارز شهید آیت‌الله رئیسی انقلابی بودن و ثابت‌قدم بودن در راه اصول و آرمان‌های انقلاب بود. این ثبات نه‌تنها در دوران ریاست‌جمهوری بلکه در دیگر سمت‌ها و مسئولیت‌ها نیز قابل مشاهده بود.

ویژگی منحصر به‌فرد مکتبی بودن که در وجود شهید آیت‌الله رئیسی موج می‌زد سبب شده بود که سایر ویژگی‌هایی که مردم از یک رئیس‌جمهور انتظار داشتند را در خود داشته باشد. طی سال‌های گذشته تاکنون سابقه ندارد که یک رئیس‌جمهور طرف مدت حدود سه سال از فعالیت خود به هر خستگی کشور دو مرتبه سفر کرده باشد. این روحیه استانی ناپذیری شهید آیت‌الله رئیسی نشأت‌گرفته از مکتبی بودن او بود. کمتر رئیستی در مجلس شورای اسلامی داشتیم که آیت‌الله رئیسی در آن بر پایدنی دولت و دولتمردان به قانون تأکید نکند. در هر دیداری به وزرا و مسئولان درخصوص اجرای قوانین مجلس و تعامل بین قوا به‌ویژه مجلس و دولت تأکید می‌کرد. در گذشته و در مقاطعی از عدم تعامل بین مجلس و دولت دچار مشکلاتی شدیم، اما از نخستین روزهای حضور آیت‌الله رئیسی در مقام رئیس‌جمهور بارها شاهد بودیم که او بر تعامل قوا و پایدنی دولت بر اجرای قوانینی که مجلس تصویب می‌کند اصرار می‌ورزید. خستگی‌ناپذیری از دیگر ویژگی‌های بارز شهید آیت‌الله رئیسی بود. این ویژگی در میان سایر دولتمردان ازجمله شهید حسین امیرعبداللهیان نیز شکل گرفته بود و در دوران فعالیت او رأس وزارت امور خارجه، یک میدان دیپلماسی برخاسته از تفکر انقلابی ایجاد شده بود.